

PÆDAGOGISK TILSYNSRAPPORT 2021

Randers kommune

RANDERS

AFDELINGENS NAVN: Børnehuset Mariendal

DAGTILBUDETS NAVN: Selvejende institution

DATO FOR AFHOLDT PÆDAGOGISK TILSYN: D.21-09 2021

DELTAGERE: Helle Povelsen (leder), Jens Møller (forældrebestyrelse), Anne Laernoes (pædagog) og Maj-Britt Skovgaard (referent, BFU)

KONSULENT: Maja Kellberg (BFU)

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDHOLD

Indholdsfortegnelse	2
Indhold	2
Indledning	3
Generelt om pædagogisk tilsyn	3
Covid-19	3
PÆDAGOGISK TILSYN I RANDERS KOMMUNES DAGTILBUD 2021	3
Kvalitetsrapport og handleplaner	4
Den styrkede pædagogiske læreplan	5
Generelt om dagtilbuddets arbejde med- og evaluering af den styrkede pædagogiske læreplan	5
Børn i udsatte positioner	6
Sammenhænge	7
Forældresamarbejde	7
Den løbende udvikling af kvalitet	7
Opsummering fra kvalitetsrapporten v. UCN	8
Opsamling + aftaler fremadrettet	12

INDLEDNING

Generelt om pædagogisk tilsyn

Ifølge Dagtilbudsloven har kommunalbestyrelsen pligt til at føre tilsyn med, hvordan dagtilbuddets opgaver bliver løst efter gældende lovgivning samt lokale politiske beslutninger. Det pædagogiske tilsyn har til hensigt at sikre, at der arbejdes med lovgrundlaget, Dagtilbudslovens formål om at understøtte alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i et tæt samarbejde med forældrene.

I Randers kommune varetages det lovpligtige tilsyn af Børn og skoleforvaltningen. Udover det formaliserede pædagogiske tilsyn, foregår der løbende i det daglige samarbejde mellem dagtilbuddene og forvaltningen, et uformelt tilsyn.

Tilsynet fokuserer på kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet. Det pædagogiske læringsmiljø er den sammenhæng børnene indgår i, når de befinder sig i dagtilbuddet og omfatter blandt andet: *Samspillet med- og relationer til personalet og til resten af børnegruppen, legens muligheder og den voksnes rolle i legen, planlagte pædagogiske aktiviteter og hverdagsrutiner, den fysiske indretning på stuen og i dagtilbuddet generelt.*

COVID-19

Tilsynet er foretaget i en periode, hvor dagtilbuddet har været underlagt restriktioner grundet Covid-19. Disse restriktioner påvirker hverdagen i dagtilbuddet og det generelle pædagogiske læringsmiljø. Eksempelvis i forhold til tilgængelighed af materialer og rutiner for forældresamarbejde.

PÆDAGOGISK TILSYN I RANDERS KOMMUNES DAGTILBUD 2021

Børn og Skoleforvaltningen i Randers kommune har i perioden marts 2021 til december 2021 gennemført formaliseret pædagogisk tilsyn i alle kommunale, selvejende og private dagtilbud, samt børnebyerne under skoleområdet.

Det pædagogiske tilsyn i 2021 består af flere dele.

1. En observation a 3 timers varighed foretaget af foretaget af eksterne, certificerede observatører fra University College Nord, act2learn. Observation munder ud i en tilbagemelding og kvalitetsrapport til dagtilbuddet.

2. Tilsynsmøde afholdes i dagtilbuddet
3. Tilsynsrapport offentliggøres på dagtilbuddets hjemmeside.

Denne rapport udgør den skriftlige afrapportering af den samlede proces omkring pædagogisk tilsyn i det enkelte dagtilbud.

KVALITETSRAPPORT OG HANDLEPLANER

Vi ved, at børns trivsel og læring i de første leveår er af afgørende betydning – både for det gode børneliv-nu-og her- og for børnenes muligheder på sigt. Vi ved også, at langt de fleste danske børn i 1-6-års alderen bruger de fleste af deres vågne timer i et dagtilbud.

Dagtilbuddene er derfor en vigtig arena i forhold til at sikre, at *alle* børn trives og udvikler sig. Mangeårig forskning inden for kvalitet i dagtilbud giver os vigtig viden om, hvad børn i 0-6-års alderen har behov for, for at udvikles, trives og lære.

Den høje kvalitet viser sig som konkrete, observerbare tegn i barnets hverdag. Det er disse tegn, der er omdrejningspunktet i den pædagogiske forskningsmetode ITERS-3 og ECERS-3, der er anvendt som metode i observationerne og kvalitetsmålingen i det pædagogiske tilsyn i Randers kommune i 2021.

I alle dagtilbud er der foretaget en observation af 3 timers varighed på en udvalgt stue/gruppe. Udvælgelsen af de observerede enheder er randomiseret.

Baseret på observationen, har UCN udarbejdet en rapport med tilbagemeldinger på dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljøer set fra et børneperspektiv. Udover rapporten, har hvert dagtilbud modtaget en mundtlig tilbagemelding fra observatøren.

I afsnittet til sidst i rapporten, Opsummering fra kvalitetsrapporten v. UCN, følger opsummering af anbefalingerne i kvalitetsrapporten¹.

¹ Ved enhver nævnelser af ITERS-3 eller Ecers-3 i projektbeskrivelsen, henvises til: Infant/Toddler Environment Rating Scale®, 3. udg. Udviklet af Thelma Harms, Debby Cryer, Richard M. Clifford, Noreen Yazejian. Udgivet på dansk af Forlaget Hogrefe.

DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Af Dagtilbudslovens §8, fremgår det at der i alle dagtilbud skal udarbejdes en skriftlig pædagogisk læreplan. Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med afsæt i et fælles pædagogisk grundlag (jf. stk. 3 og 4) samt i 6 udvalgte læreplanstemaer (jf. stk. 4 og 9). Det fremgår endvidere at lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert 2. år, samt at såvel læreplanen samt evalueringen offentliggøres,

Nærværende afsnit omhandler dagtilbuddets arbejde med temaerne i Den styrkede pædagogiske læreplan, samt hvordan dette arbejde er evalueret.

Der tages særligt afsæt i følgende 3 emner: *Børn i udsatte positioner, Sammenhænge og Forældresamarbejde.*

Generelt om dagtilbuddets arbejde med- og evaluering af den styrkede pædagogiske læreplan

I forhold til arbejdet med den nye læreplan, er Mariendal gået fra at tænke i produkt til proces. Der er blevet lavet handleplaner, hvilket har været en hård proces, men både ledelse og personale er glade for det nu. Der er bevidsthed om, at der er pædagogiske formål med alt- herunder hverdagsrutinerne. Tidligere er der tænkt læring i de pædagogiske formiddagsaktiviteter, hvor læringsmiljøet nu strækker sig over hele dagen. Derfor er der lavet handleplaner for aflevering, spisning, toiletbesøg mv.

Forskellen mellem den gamle og nye læreplan er især et øget fokus på læringsmiljøer. Der er blevet talt meget om den voksnes rolle og at den voksne også er en del af det pædagogiske læringsmiljø.

Hele personalet har ejerskab i læreplanen, da det har været en fælles proces. Der er arbejdet med læreplanen på pædagogiske dage og under coronanedlukningen. Processen er startet med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag og pejlemærkerne er systematisk gennemgået.

Mariendal har et stort fokus på legen, både voksenstyret og børneinitieret. Legen har værdi hele dagen og ansues som grundlæggende for læring. Der er et stort fokus omkring den voksnes placering i legen og børnehusets ledelse har en forventning til hele personalegruppen om, at alle voksne leger.

Den voksne skal kunne sætte en god ramme. Det opleves, at det øgede fokus på legen har stor betydning for børnene – særligt de udsatte børn.

Børnehuset har stor opmærksomhed vedrørende børneperspektivet. Dette tydeliggøres bl.a. ved at der arbejdes i proces fremfor produkt. Processen betyder, at man kan følge børnenes spor og at der ikke arbejdes henimod et bestemt slutprodukt.

Der er faglige fyrtårne indenfor sprog, natur/science/udeliv og krop/sanser/bevægelse. Der er etableret "mini-fyrtårne" på stuerne, så der er fokus på de forskellige områder på alle stuer. Der har tidligere været etableret et netværk i lokalområdet, hvor faglige fyrtårne kunne sparre/inspirere hinanden. Personalet har et ønske om, at der arrangeres "brush-up"/evaluering/vidensdeling en gang imellem. Dette kan med fordel initieres af Børnefagligt Udviklingscenter.

Børn i udsatte positioner

Mariendal fremhæver at alle børn og voksne, der kommer i huset respekteres.

Der er bevidsthed om, at stemninger "smitter" og at måden hvorpå de voksne internt kommunikerer smitter af på den måde børnene interagerer med hinanden. Der bliver sagt godmorgen til alle, der træder ind i huset og forældre hilser på hinanden på vej ind eller ud af huset. Der har været et bevidst fokus på at hilse ordentligt på hinanden, hvilket blev sat i gang med "hilseugen". Dette har betydet, at alle er blevet bedre til at hilse på hinanden.

Personalet hjælper hinanden, når der opstår en vanskelig situation. I personalegruppen er der udviklet en kultur, hvor det er okay, at spørge en kollega om hjælp.

Fra et barneperspektiv er der udviklet nyttige visuelle støtteskemaer på alle stuer, toiletter og garderober. Nogle stuer har mere specifikke instruktioner, hvor børnene kan se hvem de skal være sammen med og hvad der skal ske i løbet af dagen.

Der er altid en "pædagogisk bagdør", der giver det enkelte barn mulighed for at trække sig fra en aktivitet – f.eks. ved at "kigge på", være passiv eller sidde på skødet af en voksen.

Børn, som har det svært i en bestemt sammenhæng, bliver rost og anerkendt for dem de er – også foran den øvrige børnegruppe. Det forsøges at give de andre børn en forståelse for de børn, der har det svært.

Der er en del børn med talevanskeligheder i institutionen. Mariendal foreslår at styrke den tidlige indsats ved at indføre konsultative møder, hvor personalet observeres i samspil med børnene. Det er vanskeligt at hjælpe de mange børn med sproglige vanskeligheder, når der udelukkende er plads til et enkelt barn på de tværfaglige netværksmøder. Det foreslås, at rådgivningen i højere grad kan handle om den pædagogiske praksis fremfor det enkelte barn.

Alle medarbejdere har været på mini-DUÅ-kursus, hvilket betyder at flere kan guide og hjælpe forældre.

Personalet har et forslag til tidlig rådgivning for at hjælpe familier med at skabe gode vaner, skabe tilknytning og med at understøtte den gode udvikling. Rådgivningen kunne f.eks. foregå via besøg med sundhedsplejersken eller ved mødregruppekonsultation i institutionen.

Sammenhænge

Der er et godt samarbejde med distriktsskolen, Søndermarksskolen.

Alle institutioner i området har en kuffert, som både vuggestuer, børnehaver og Søndermarksskolen har. Det fælles materiale skaber genkendelighed og tryghed i overgangene.

Der er en medarbejder fra institutionen, som følger med børnene i førskole. Medarbejderen er vigtig i denne overgang. Medarbejdere fra skolen besøger børnehaven inden de modtager børnene derfra og overleveringsskemaerne benyttes i høj grad

Forældresamarbejde

Der er i forældregruppen stor tilfredshed med, at handleplaner hænger fremme og sendes ud en gang imellem. Forældrene får således forståelse for de tanker, der kan ligge bag de pædagogiske aktiviteter og forældrene får mulighed for at understøtte arbejdet hjemmefra.

Aula bruges til at informere forældrene om aktiviteter. Det er tidskrævende at "tagge" børnene, når de er blevet fotograferet, så der lægges kun få billeder ud af børnehavebørnene.

Første søndag i hver måned kan forældre og børn mødes til "Åben legeplads", hvor bestyrelsen også er repræsenteret. Der er et godt fællesskab og stor deltagelse i arbejdsdage mm.

DEN LØBENDE UDVIKLING AF KVALITET

Børnehuset Mariendal har arbejdet med positiv feedback for at øve sig i at udfordre hinandens praksis.

Bestyrelsen har været inviteret med i de pædagogiske dialoger og der er en fælles opfattelse af at personalet er gået fra at være et "familiefællesskab" til at være et "fagprofessionelt fællesskab".

Det er blevet nemmere at turde at bede om hjælp og stille spørgsmål ved andres praksis.

Der er om kort tid en pædagogisk weekend, hvor der skal arbejdes med de pædagogiske læringsmiljøer og her skal der målrettet arbejdes med etablering af interessecentre, så det bliver tydeligt, hvad børnene kan de forskellige steder.

Mariendal har et ønske om at fokusere på legepladsen og det udendørs læringsmiljø på et senere tidspunkt.

Leder, personale og forældrerepræsentant udtrykker stolthed omkring institutionen i forhold til, at det er et godt sted at være barn og et godt sted at være forældre. Der er et rigtig godt forældresamarbejde generelt og et rigtig godt samarbejde med bestyrelsen. Formanden fra forældrebestyrelsen udtrykker stor tilfredshed med, at der er voksne, der sætter fagligheden i spil. Personalet fremhæver desuden, at der er en stor grad af kærlighed i huset.

Ved tilsynsmødet er det tydeligt, at der er en stor faglig stolthed over Børnehuset og den udvikling huset har gennemgået de seneste 3 år (minus coronatiden) under den nuværende ledelse, hvilket BFU er helt enig i.

I forhold til kvalitetsrapporterne fra UCN ønsker personalet at stimulere børnenes sprog ved at have en øget opmærksomhed sprogstimulerende materialer for alle børn i vuggestuen. Personalet vil være bevidste om at anvende ord, lyde, grimasser og fagter i samspil med børnene. Ligeledes vil personalet stille materialer til rådighed som understøtter muligheden for at stimulere børnenes sprog og lyst til at indgå i sprogligt samspil eksempelvis ved at der på badeværelset er legetøj, uro mv.

De voksne er opmærksomme på at bruge sproget i relationer med børnene, samt italesætte hvad børnene gør.

Personalet ønsker at understøtte børnenes egne initiativer i forhold til at bruge materialerne, samt bruge ord og gestik i samspil med børn og voksne.

Dokumentationen af fokusområdet vil foregå ved, at personalet vil lave en registrering af, hvor ofte de yngste børn peger på det materiale, som er gjort tilgængeligt og desuden benytte videosekvenser til analyse.

OPSUMMERING FRA KVALITETSRAPPORTEN V. UCN

Opsamling, ITERS-3

Helt overordnet er der mange velfungerende elementer i den observerede hverdag.

Der hvor der er nogle udfordringer og opmærksomhedspunkter handler i overvejende grad om enten at udvide det eksisterende eller en særlig opmærksomhed på de mindre i gruppen.

Der er generelt mange fine tanker omkring plads og indretning, der kan dog være en opmærksomhed på visuelt opsyn og at indretning der afspejler hele børnegruppen.

Der er overordnet gode interaktioner og opmærksomhed på børnene omkring rutiner og der er en klar struktur for dagen, udførsel af rutiner m.v.

Der er nogle mindre ting omkring hygiejne og derudover en opmærksomhed på at strukturer, rutiner og opsyn / sikkerhed også er passende for de mindste.

Personalegruppen har generelt en god sproglig basis og opmærksomhed. Der tales med børnene, bruges et specifikt sprog, der er en behagelig stemning omkring samtalerne og kommunikationen

er tovejs. Opmærksomheden kunne her rettes mod fordelingen af samtaler samt på sproglig udvikling for de mindste børn.

I forhold til læringsaktiviteter, er der både inde og ude nok materialer til at børnene kan engagere sig i leg og der er opmærksomhed og interesse fra personalet, så børn og personale er for de flestes vedkommende, engagerede hele observationen. Der er samtaler relateret til de læringsaktiviteter der udspiller sig hele observationen, dog er nogen variation i fht. hvor meget opmærksomhed og samtale det enkelte barn oplever.

Der kan være en opmærksomhed på variation og bredde i materialer der er tilgængelige ude og materialevalg med fokus på at hele børnegruppen har bredde og variation i materialerne (her tænkes særligt i fht alder, færdigheder samt inde / ude). Mange af materialerne til selvstændig leg og grovmotoriske udstyr er rettet mod gruppens lidt større børn.

Generelt er miljøet i gruppen varmt og opmærksomt og det meste af tiden er der gode interaktioner både mellem børnene og mellem børn og personale. Opmærksomhedspunkter handler overvejende om udvidelse af det relationelle arbejde der allerede laves samt en opmærksomhed på forventninger særligt til mindre børn samt børn der ikke selv aktivt opsøger interaktion med personalet.

Dagen er generelt velstruktureret og gennemskuelig for både børn og personale og glider rimelig ubesværet. Nogle mindre justeringer kunne overvejes i forhold til tidsplan for de mindste samt hvordan ventetid foregår. Hertil kan der være en opmærksomhed på personalets deltagelse i og udvidelse af børneinitieret leg.

Opsamling ECERS-3

Der er mange eksempler på pædagogisk praksis af god og fremragende kvalitet i institutionen. Den samlede kvalitet er god. For mange punkter er kvaliteten fremragende.

Personalet er interesserede, nærværende og engagerede i børnene. Børnene er grundlæggende aktive, glade og trygge og synes at være rigtig godt kendt med rammerne for hverdagslivet i børnehaven.

Personalet formår løbende at igangsætte aktiviteter som interesserer børnene og som er præget af intens deltagelse fra børn og voksnes side.

Der er ikke rigelig med plads og materialer indendørs, men det fungerer fint for de pt indskrevne børn.

På trods af de forholdsvis små rum er fx god plads og rum for privatliv.

Rutinerne om måltider og sundhed osv. er velfungerende og har fremragende kvalitet, om end de noget trange rammer i garderobe og på toilet skaber trængsel.

Gennemgående styres overgangene fint ved at nogle børn tilbydes aktivitet mens andre gør klar på toilet og tager overtøj på.

Sprogarbejdet er også af god til fremragende kvalitet. Her kan rettes opmærksomhed på det skriftsproglige element og hvordan der kan skabes sammenhæng mellem aktiviteter og projekter og udvalget af bøger og måder at dokumentere processerne på.

Personalet kan fortsat være opmærksomme på at hjælpe børnene med at kommunikere verbalt med hinanden og evt. fokusere på at inddrage flere børn i de løbende samtaler, sådan at kommunikationen i højere grad også forløber mellem børn med personalet som guide for samtalerne. De større børn holder fx under frokosten gang i samtalerne selv.

Det kan overvejes at bruge bøger der mere relaterer sig til aktuelle aktiviteter eller som anvendes til at indhente informationer, herunder informationer om ting, som gør børnene nysgerrige. Da grundlaget for dette i form af et intensivt samspil med børnene i forvejen er til stede, kan dette være vejen mod fremragende kvalitet for literacy.

Indimellem kan der i samtaler relateres mere til det udstillede materiale, fx i krea-aktivitet, eller der kan tages afsæt i skrift, som i aktiviteten med "dagens bogstav".

Der er et rimeligt udvalg af materiale og redskaber til finmotorik og krea og der er mange samtaler med børnene, mens de bruger materialerne.

I forhold til musik og bevægelse kan det overvejes, om det er muligt på en enkel måde at inddrage instrumenter som en del af eksempelvis samlingsituationer.

Udendørs bevægelseslege, så som "kludermutter" er gavnlige for både bevægelse, det sociale mellem børnene og for overlevering af kultur og tradition. Decideret grovmotorisk aktivitet (hoppe, løbe, springe osv.) kan styrkes – både ved brug af udstyr og i forbindelse med bevægelsesleg.

Klodser til konstruktionsleg har nogle kvaliteter, det kan overvejes at bringe i spil. Leg med konstruktioner er grundlag for megen kognitiv og sproglig udvikling, der skal samarbejdes, og

bygningsværker kan måles op og eksperimenteres med og de kan indgå som led i andre rollelege (fx biler, broer og veje, zoo og lign., hjemsted for dinosaurer og regnskovens eller en bondegårds dyr.

Der er et godt grundlag for at personalet kan udvide indsatsen i forhold til natur og science endnu mere. Der inddrages og tales om naturfænomener og de udstillede materialer (fx spire-potterne) inddrages. Det kan overvejes, hvordan opmærksomheden kan øges på at tage initiativer, hvor børnene aktivt arbejder med materialerne og fokusere på fx at der foretages sammenligninger, sorteres, laves diagrammer, måles, vejes, tælles mv.

Det anbefales på samme måde og netop i denne forbindelse, at matematiske materialer gøres tilgængelige.

Overvej fx hvordan personalet kan deltage i børnenes leg og eksperimentere med materialerne og hjælpe børnene ved at vise hvordan og til hvad man kan bruge f.eks. en vægt, et målebånd, osv. Matematik inddrages på mange måder i børnenes dagligdag. Måske kan det med en større opmærksomhed på de anledninger, der opstår, inddrages endnu mere. Et særligt punkt i forbindelse med matematik og tænkning i dagligdagen er opmærksomheden på at spørge ind til børnenes ræsonnementer.

Det bør overvejes, hvordan der kan gøres mere materiale med tal tilgængeligt og hvordan det kan indgå i leg, rutiner og aktivitet, som noget "spontant" opstået og relevant i børnenes hverdagsliv. Billedlotteri og puslespil kan fås med tal på. Tag et spil Uno eller Ludo en gang imellem.

I forhold til arbejdet med accept af mangfoldighed bør det overvejes hvilke materialer der skal være tilgængelige og som udtrykker racemæssig, aldersmæssig, færdighedsmæssig, kønsrollemæssig eller kulturel mangfoldighed. I kan øge opmærksomheden på, når lejligheden byder sig at samtale med børnene om forskelle og ligheder mellem mennesker, som eksemplet med saksene, om boligformer, påklædning, vaner og skikke mv - og fordelene derved.

Med de anvendte restriktioner er mulighederne for rolleleg/ dramatisk leg begrænsede og det bør overvejes hvilke legeformer, der kan anvendes og inspirere til det – fx skal legen ganske givet understøttes på en lidt anden måde, når der ikke er rekvisitter end når der er fx udklædningsstøj. Den frie leg – hvor børnene selv styrer legen – må fx i højere grad understøttes, fx i form af lærerig leg (guided play), samskabende leg (hvor den voksne deltager) og i visse tilfælde også i form af legende læring (hvor den voksne rammesætter legen).

Overvej hvordan I kan benytte jer af forskellige legeformer og udnyt at I har fremragende kvalitet for interaktioner og organisationsstruktur.

OPSAMLING + AFTALER FREMADRETTET

- Helle sender den pædagogiske læreplan til Maja.
- Læreplanen lægges på hjemmesiden.
- Når tilsynsrapporten er godkendt, lægges den på hjemmesiden.

Pædagogisk tilsynsrapport 2021

Randers kommune

Børn og Skole

Laksetorvet 1

8900 Randers

www.randers.dk

RANDERS